

URBANIZACIJA KAO FAKTOR NASTANKA DEGRADIRANIH POVRŠINA NA TERITORIJI OPŠTINE RAKOVICA

_ Irena Blagajac

Univerzitet u Beogradu, Geografski fakultet, irena.b98@gmail.com

SAŽETAK

Predmet istraživanja rada su degradirane površine u opštini Rakovica. Zadatak istraživanja je uvideti koje su antropogene aktivnosti dovele do pojave degradacije zemljišta i koje su prirodne predispozicije ubrzale taj proces. Cilj je dati predloge za sanaciju degradiranih površina i predloge mera koje će doprineti održivom urbanom razvoju opštine Rakovica. U radu je predstavljen istorijat urbanog razvoja naselja, razvoja industrije i privrede, kao i sadašnje stanje. Analizirane su fizičko-geografske i socio-ekonomske karakteristike Opštine koje su doprinele nastanku degradiranih površina. Degradirane površine koje su prouzrokovane urbanizacijom i antropogenim delatnostima, a koje su obuhvaćene radom su: stambeni i industrijski objekti, „divlje“ deponije, građevinsko zemljište, groblja, kamenolom „Kijevo“, veštačka akumulacija „Pariguz“ i saobraćajna infrastruktura. Prirodni procesi koji su ubrzali pojavu degradacije, a koji su obuhvaćeni analizom su: nagib terena, hipsometrija i intenzitet erozije. Upotrebom GIS-a, navedeni podaci su kartografski prikazani. U Opštini je u prošlom veku bila dominantna industrijska proizvodnja, a sada su tu „braunfild“ lokacije koje treba prenameniti. Kako bi se napredak opštine Rakovica usmerio ka održivom urbanom razvoju, sa akcentom na zaštitu životne sredine i zaštitu urbanih predela, dati su predlozi „reciklaže“ predela i prenamena „braunfild“ lokacija.

KLJUČNE REČI _ *urbanizacija, degradirane površine, zaštita životne sredine, opština Rakovica*

URBANIZATION AS EMERGING FACTOR OF DEGRADED AREAS IN THE MUNICIPALITY OF RAKOVICA

_ Irena Blagajac

University of Belgrade, Faculty of
Geography, irena.b98@gmail.com

ABSTRACT

The subject of the research is degraded areas in the municipality of Rakovica. The task of the research is to see which anthropogenic activities led to the occurrence of land degradation and which were the natural predispositions that accelerated this process. The goal is to give proposals for the remediation of degraded areas and proposals for measures that will contribute to sustainable urban development of the municipality of Rakovica. The paper presents the history of urban development of settlements, development of industry and economy, as well as the current situation. The physical-geographical and socio-economic characteristics of the Municipality that contributed to the emergence of degraded areas were analyzed. Degraded areas caused by urbanization and anthropogenic activities, which are included in the work, are: residential and industrial facilities, "wild" landfills, construction land, cemeteries, quarry "Kijevo", artificial reservoir "Pariguz" and traffic infrastructure. Natural processes that accelerated the occurrence of degradation, which are included in the analysis, are: terrain slope, hypsometry and erosion intensity. Using GIS, these data are mapped. In the last century, industrial production was dominant in the municipality, and now there are "brownfield" locations that need to be repurposed. In order to direct the progress of the municipality of Rakovica towards sustainable urban development, with an emphasis on environmental protection and protection of urban landscapes, proposals for "recycling" landscapes and conversion of "brownfield" locations were given.

KEYWORDS _ *urbanization, degraded areas, environmental protection, Rakovica municipality*